

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การประเมินผลโครงการประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูก
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในอำเภอปง จังหวัดพะเยา

ผู้เขียน นางสาวเกล็ดแก้ว วรรณมณี

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

อ. ดร. บุศรา ลิ้มนิรันดร์กุล	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รศ. รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อ. ดร. พรศิริ สืบพงษ์สังข์	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ปี 2552 2) เข้าใจปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ผลการวิจัยพบว่า ด้านประสิทธิภาพของโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะความเข้าใจในวัตถุประสงค์ระดับสูง ส่วนด้านความรู้ความเข้าใจต่อโครงการ และขั้นตอนการดำเนินงานประเมินได้ระดับปานกลาง ในขณะที่เมื่อวิเคราะห์เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. และเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอปง จ.พะเยา พบว่ามีความรู้ความเข้าใจต่อโครงการระดับมาก ด้านความสามารถในการทำงานพบว่าเกษตรกรรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการจากการประชาสัมพันธ์และเห็นว่าได้ผลดีที่สุด คือ เลี่ยงตามสาย การออกไปพบปะของเจ้าหน้าที่เกษตร โดยเจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. และเจ้าหน้าที่เกษตรใช้วิธีการประชาสัมพันธ์โดยเจ้าหน้าที่ออกไปพบปะกับเกษตรกร การใช้เสียงตามสายของแต่ละหมู่บ้าน และเจ้าหน้าที่ไปร่วมประชุมกับชาวบ้าน มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานที่จะปฏิบัติในโครงการฯและมีส่วนร่วมในบางครั้ง มีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ เจ้าหน้าที่ ธ.ก.ส. มีการรวบรวมข้อมูลเสนอต่อหัวหน้าผู้รับผิดชอบโครงการฯ และกำหนดทีมงานขึ้นมารับผิดชอบโครงการฯ โดยเฉพาะ ส่วนเจ้าหน้าที่เกษตรเป็นผู้ขึ้นทะเบียน รวบรวมข้อมูล และสรุปผลการขึ้นทะเบียน มีการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นรายตำบลหรือทำเป็นทีม และด้านระดับความคิดเห็นต่อ

โครงการฯ พบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่ ร้อยละ 81.7 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย เจ้าหน้าที่ ร.ก.ส. มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 2.33) คือไม่แน่ใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่จะเป็นแนวทางการปฏิบัติงาน สายการบังคับบัญชา การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น และเจ้าหน้าที่เกษตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 2.55) ส่วนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานในโครงการฯ เจ้าหน้าที่ ร.ก.ส. มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย (ค่าเฉลี่ย 3.51) และเจ้าหน้าที่เกษตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วย ($\bar{x} = 3.73$) จากการศึกษาพบว่า โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นโครงการที่มีประสิทธิผลในระดับมาก คือ ทำให้ไม่เกิดการบิดเบือนกลไกตลาด สร้างเสถียรภาพราคาในระยะยาวและมีความยั่งยืน ลดภาระงบประมาณค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการช่วยเหลือเกษตรกร โดยรัฐบาลไม่ต้องเสียค่าเช่าโรงสี โกดัง หรือเสียเงินในการแปรรูป สร้างความมั่นคงในอาชีพ และเกษตรกรได้รับประโยชน์จากโครงการโดยตรงและทั่วถึง โดยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ยกเว้นรายได้ของเกษตรกรให้เหมาะสม ได้รับเงินช่วยเหลือจากโครงการฯ เกินร้อยละ 90 กล่าวคือเกษตรกรได้กำไรสุทธิเพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 46.22

ปัญหาและอุปสรรคจากการดำเนินโครงการฯ คือ ขั้นตอนของโครงการฯ มีความยุ่งยาก และจำกัดพื้นที่ในการขึ้นทะเบียน ไม่สามารถขึ้นทะเบียนพื้นที่นอกเหนือเอกสารสิทธิ์เพิ่มเติมจากปี 2552 ได้ เกษตรกรมีความเข้าใจต่อโครงการฯ น้อย เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ ระยะเวลาดำเนินการมีน้อย ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นมีน้อย และยังพบว่าเนื่องจากส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นชาวเขาจึงเกิดการไม่เข้าใจภาษา อย่างไรก็ตามยังพบว่าเกษตรกรผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นผู้ได้รับประโยชน์ ควรมีการช่วยเหลือในด้านอื่นสำหรับเกษตรกรที่มีพื้นที่น้อย

Independent Study Title Evaluation of the Crop Insurance Project of Maize Farmers in Pong District, Phayao Province

Author Miss Ketkaew Wanmanee

Degree Master of Science (Agricultural Extension)

Independent Study Advisory Committee

Dr. Busara Limnirankul Advisor

Assoc. Prof. Ramphaiphan Aphichartphongchai Co-advisor

Dr. Pornsiri Subphongsang Co-advisor

Abstract

The objectives of this research were to (1) assess the efficiency and the effectiveness of the crop insurance project for maize farmers in Pong District, Payao Province in the year 2009; and (2) understand problems and obstacles of the operations on the crop insurance project for maize farmers in Pong District, Payao Province in the year 2009.

The result of the study, the effectiveness on the crop insurance project for maize farmers in Pong District, Payao Province in the year 2009 was found to be in a maximum level, especially farmers understanding of project objective project although the analysis which showed that farmers who participate in the project seemed to have the comprehension knowledge in the middle range level, while the officials of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives (BACC) of Pong District, Payao Province, had a wealth of knowledge and the understanding in the maximum level.

Meanwhile, the working capability of the farmers found that the farmers seemed to have information and knowledge from the crop insurance project through the usage of cable radio as the most effective mean, while the bank official personal contacts seemed to be the second

effective mean on the operation. In brief, the personal contacts of the officials of BACC of Pong District, Payao Province, including the farmers involvement in the meetings with the local farmers could manage to determine the operational planning for the crop insurance project.

The personal involvement of the crop insurance project had been made in the form of progressive reports periodically. The officials of BACC of Pong District, Payao Province had collected and gathered all the information concerning the crop insurance project and made reporting to the high ranking officers of the project who were responsible for the operation of the crop insurance project. Additionally, team operators had been established to be responsible for a particular task and exacting mission.

In the meantime, the agricultural officers would make registration and would collect all the information and data, including the making of the summary on the registration of the farmers and the delegation of works to the assigned sub-district or the teams and their network.

On the aspect of thinking and opinion towards the crop insurance project, it was found that 81.70% of the majority of the farmers made an agreement on the crop insurance project or the conformity was at the maximum level. While, the officials of BACC of Pong District, Payao Province, was in the medium range of agreement (the average value was at 2.33). In short, the uncertainty was connected to the project's objectives that dealt with the operational tactics on the crop insurance project for the officials BACC of Pong District, Payao Province, had the opinion that agreed with the project at a pleasurable level. The average value was at 3.51. The agricultural officers had an agreement in the satisfying level ($\bar{x} = 3.73$), the average value was at 3.73.

In summary, according to the study, it was found that the crop insurance project for maize farmers was efficient. Consequently, the crop insurance project made no distortion to the marketing mechanism for the project built up the stability of price in the long run with sustainability. Additionally, the crop insurance project could minimize the government budget in helping and in supporting the farmers. The government did not have to pay for the rent of the mills and the storage places for cargo space. Neither the government had to pay for the foods processing procedure nor to construct the reliability in farmers' occupation. In conclusion, the farmers got the direct utility from the income guarantee project. Finally, the objectives of the crop insurance project could be fulfilled and could upgrade the level of living for the farmers for they had 90% compensation money. To cut a long story short, the farmers had gained 42.22% as an increasing profit.

In conclusion, the study on the aspect of problems and obstacles of the operations on the crop insurance project maize farmers of Pong District, Payao Province, in the year 2009. It was concluded that the registration procedure seemed to have problems and obstacles on the point that there was no possibility to make registration additionally beyond the year 2009. The other problems were farmers had very little knowledge on the crop insurance project in addition to very limited amount of time in dealing with the project and there was less cooperation amongst the governmental units, as well as language obstacles of the hill-tribe farmers. However, it was found that the majority of farmers who involved in the project had large land area for maize production, where as the project should extend to support who having small maize area production.